

Секція: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Особливості управління транскордонними водними ресурсами на території республіки Польща (на прикладі р. Західний Буг)

Скороход Ірина Святославівна

*докторант кафедри міжнародних економічних відносин
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна*

Олейник В.В.

*аспірант кафедри міжнародних економічних відносин
Східноєвропейського національного університету
імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна*

Сьогоднішній день характеризується існуванням транскордонних водних ресурсів, такий статус пов'язаний з їх розміщенням стосовно державних кордонів двох і більше держав. Тому питання управління транскордонними водними ресурсами є актуальним. Це пов'язано із відмінностями у стратегіях розвитку і збереження навколишнього середовища, використання обмежених ресурсів, а також розбіжностями у екологічному праві країн.

Оскільки річка Західний Буг протікає по території України, Білорусії та Польщі в рамках Єврорегіону "Буг", то вона є транскордонною. Управління транскордонними водними ресурсами в Україна, Білорусія та Польща здійснюють самостійно.

Так, правовою основою управління водним господарством Республіки Польща є польське Водне право. Управління водним господарством у даній країні здійснює Національне управління водним господарством (Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW) та підпорядковані йому Регіональні управління водного господарства.

Джерелом моніторингової інформації в межах басейну р. Буг є Головна інспекція з охорони навколишнього середовища, Державний моніторинг навколишнього середовища, Регіональне управління водними ресурсами,

Регіональна інспекція з охорони навколишнього середовища в Любліні, Регіональне управління водними ресурсами до Варшави, Люблінське відділення [1], [5], [7], [8].

Динаміка забору та використання води басейну р. Буг на потреби національної економіки та населення наведена у Табл.1., Табл.2.

Таблиця 1.

Забір води басейну р. Буг у Республіці Польща (млн. куб. м.)*

	Всього		На цілі						
			Промисловість			Зрошення в сільському господарстві та лісництві	Експлуатація мережі водопостачання		
	В млн. куб. м.	На 1 кв. км в тис. куб. м.	Разом	Включаючи води			Разом	Включаючи води	
				Поверхневі	Підземні	Поверхневі		Підземні	
2009	90,3	4,9	8,9	0,2	8,4	31,6	49,8	0,0	49,8
2010	87,4	4,8	8,6	0,2	8,1	27,8	50,9	0,0	50,9
2011	85,1	4,7	8,8	0,2	8,3	29,8	46,5	0,0	46,5

*Складено за: [2] [3] [4].

Дані Головного управління статистики Польщі свідчать, що у загальному забір води басейну р. Буг у Республіці Польща має тенденцію до зниження. Так, у 2010 році показник зменшився на 2,9 млн. куб. м., тобто на 3,2 %, а у 2011 році у порівнянні з 2010р. – на 2,3 млн. куб. м., або на 2,6 % (Рис.1.).

Рис.1. Динаміка забору води басейну р. Буг у Республіці Польща

Забір вод басейну р. Буг на потреби національної економіки та здійснюється на цілі промисловості, сільського господарства та лісництва, експлуатації мереж водопостачання. Відповідно у відсотковому відношенні ці показники у 2009 році становили 10 %, 35 %, 55 %, у 2010 році – 10 %, 32 %, 58 %, у 2011 р. – 10 %, 35 %, 55 %, такі показники характеризують стабільну динаміку (Рис.2.)

Рис.2. Цілі забору вод басейну р. Буг у Республіці Польща (2011 рік)

Таблиця 2.

Використання води басейну р. Буг у Республіці Польща на потреби національної економіки та населення*

	Всього	Промисловість	Сільське господарство та лісництво	Експлуатація мережі водопостачання	Промисловість	Сільське господарство та лісництво	Експлуатація мережі водопостачання
		В млн. куб. м.			У відсотках від загального		
2009	76,9	8,6	31,6	36,7	11,2	41,1	47,7
2010	73,1	8,5	27,8	36,8	11,6	38,1	50,3
2011	75,2	8,7	29,8	36,7	11,6	39,6	48,8

*Складено за: [2] [3] [4].

Аналіз таблиці показує, загальні показники використання води басейну р. Буг у 2010 році зменшилися на 3,8 млн. куб. м., тобто на 5 %, а у 2011 році, навпаки, збільшилися на 2,1 млн. куб. м., тобто на 2,8 % (Рис.3.)

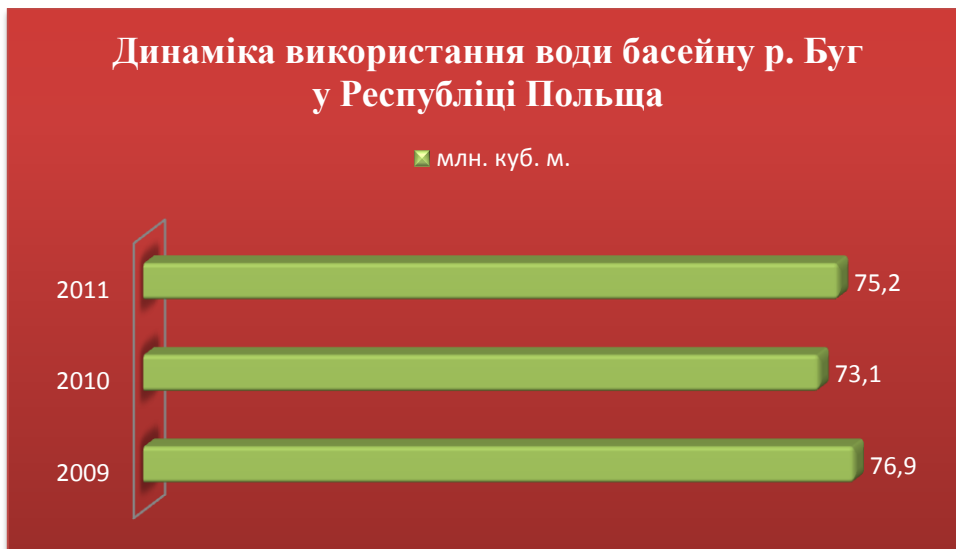

Рис.3. Динаміка використання води басейну р. Буг у Республіці Польща

Що стосується використання води басейну р. Буг у Республіці Польща на потреби національної економіки та населення, то воно здійснюється на цілі промисловості, сільського господарства та лісництва, експлуатації мереж водопостачання. Відповідно у відсотковому відношенні ці показники у 2009 році становили 11,2 %, 41,1 %, 47,7 %, у 2010 році – 11,6 %, 38,1 %, 50,3 %, у 2011 році – 11,6 %, 39,6 %, 48,8 %. (Рис.4.).

Рис.4. Цілі використання вод басейну р. Буг у Республіці Польща (2011 рік)

Оскільки р. Буг є притокою р. Нарев, яка в свою чергу є однією із найбільших правих приток р. Вісла, то управління цією транскордонною річкою здійснюється в рамках останньої, тобто немає спеціально створеного басейнового управління транскордонної р. Буг.

Так, у 2011 році був розроблений План управління водними ресурсами в басейні р. Вісли [6, с. 11].

В рамках Плану управління водними ресурсами в басейні р. Вісли у Люблінському воєводстві здійснюється наступний проект: “Захист лівого берегу р. Буг в Дорогуську”: *Замовник*: Регіональне управління водного господарства у Варшаві. *Локалізація*: Люблінське воєводство, Холмський район. *Вартість інвестицій*: 1665000 злотих. *Дата початку інвестицій*: 2010 [6, с. 80].

Отже, при здійсненні співробітництва в галузі транскордонних вод потрібно застосовувати повністю інтегроване управління водними ресурсами, коли враховуються інтереси країн-сусідів. Хоча, проведене нами дослідження показало, що управління водними ресурсами транскордонної річки Буг Республіка Польща здійснює самостійно на власній території.

Список використаних джерел:

1. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gios.gov.pl/>,
2. Ochrona środowiska 2010 r.. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/se_ochrona_srodowiska_2010r.pdf.
3. Ochrona środowiska 2011 r.. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/se_ochrona_srodowiska_2011.pdf.
4. Ochrona środowiska 2012 r.. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/se_ochrona_srodowiska_2012.pdf.
5. Państwowy Monitoring Środowiska. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gios.gov.pl/artykuly/podkategoria/3/panstwowy-monitoring-srodowiska>.
6. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, Warszawa, 2011 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.rdw.org.pl/download/plan-gospodarowania-wodami-na-obszarze-dorzecza-wisly.pdf>.
7. Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kzgw.gov.pl/pl/Regionalne-Zarzady-Gospodarki-Wodnej.html>.
8. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.wios.lublin.pl/tiki-custom_home.php.